

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев уз 1/2020
09.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., ..., чији је пуномоћник Игор Анђелковић адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Миле Ристић, адвокат из ..., ради заштите од узбуњивања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 17/2019 од 27.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 09.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неосновна ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 17/2019 од 27.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж уз 17/2019 од 27.12.2019. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Врању П уз 2/19 од 18.07.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је према њему као узбуњивачу предузета штетна радња од стране тужене, тако што је закључком број ... од 02.03.2016. године покренут дисциплински поступак због основане сумње да је извршио лакшу повреду радне обавезе из члана 4. став 1. тачка 4. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника и закључком број ... од 01.04.2016. године којим је тужиоцу стављено на терет да је извршио тежу повреду радне обавезе из члана 5. став 1. тачка 17. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника; због радње узбуњивања стављен у неповољнији положај премештајем у другу просторију и незадуживањем обављања послова ... према опису његовог радног места из уговора о раду из 2007. године и анекса уговора о раду из 2014. године; да се забрани туженој да убудуће овакве или сличне радње предузима према тужиоцу и да се наложи туженој да све акте о покретању дисциплинског поступка против тужиоца којим се истом наноси штета стави ван снаге. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена на исплату накнаде нематеријалне штете по основу претрпљених душевних болова због покренутих дисциплинских поступака у вези са узбуњивањем у и зносу од 50.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 333.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 23. став 5. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник Републике Србије“, број 128/14), члана 403. став 2. тачка 1. и члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које су у члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП предвиђене као разлог за овај ванредни правни лек. Наводи ревидента о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП су без значаја јер се ревизија из тог разлога не може изјавити. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 228. и 229. ЗПП и члана 29. Закона о заштити узбуњивача, учињене у другостепеном поступку, јер је другостепени суд оценом свих доказа које су странке предложиле извео закључак да радње туженог нису у вези са узбуњивањем.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од 1981. године био у радном односу код туженог. По уговору о раду и његовом анексу тужилац је обављао послове Током августа 2015. године вршено је реновирање зграде тужене предшколске установе. Тужилац је 22.09.2015. године Управном одбору туженог поднео пријаву против директора зато што је део материјала који је остао након реновирања објекта задржао за себе. Предметну пријаву тужилац је повукао 28.09.2015. године из личних разлога. Тужилац је 24.11.2015. године поднео просветној инспекцији пријаву против васпитачице ВВ због злостављања његовог унука, а 23.12.2015. године и пријаве Министарству финансија и Министарству унутрашњих послова. Пријаве су поднете против директора туженог зато што је жардињере за цвеће у власништву тужене установе дао Месним заједницама у селу ... и селу ..., односно наредио уклањање плоча из дворишта које је касније дао двојици радника запослених код туженог. Пред Основним јавним тужилаштвом у Врању вођени су поступци по пријави тужиоца против одговорних лица у тој туженој установи, али не против њеног директора. Директор туженог је 02.03.2016. године донео закључак о покретању дисциплинског поступка против тужиоца због лакше повреде радне обавезе - неоправданог напуштања радног места на тај дан у времену од 09.07 до 09.47 сати, као и закључак од 29.03.2016. године због теже повреде радне обавезе - поновног неоправданог напуштања радног места на тај дан у времену од 11.28 до 12.05 сати. У спроведеним дисциплинским поступцима донета су решења којима је утврђено да је тужилац повредио радну дисциплину и изречене су му мере новчаног кажњавања. Тужиочева приговоре одбио је другостепени орган тужене - Управни одбор. У судском поступку правноснажно су поништена решења донета у дисциплинском поступку покренутом

закључком директора туженог од 02.03.2016. године, због застарелости дисциплинског поступка. Тужиочев захтев за поништај решења донетих у дисциплинском поступку, покренутом закључком директора туженог од 29.03.2016. године, правноснажно је одбијен.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, које се наводима ревизије не доводи у сумњу, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 2. тачка 1. Закона о заштити узбуњивача прописано је да је узбуњивање откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противног сврси због које је признато, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера. Према тачки 7. тог члана, штетна радња је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има права на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.

Означеним законом је прописано да послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај, између осталог, односи на дисциплинске мере и казне, односно распоређивање или премештај на друго радно место (члан 21. тачке 6. и 12). Право на судску заштиту узбуњивача предвиђено је чланом 23. наведеног закона, тако што је прописано да узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту (став 1), која се остварује подношењем тужбе за заштиту у вези са узбуњивањем надлежном суду у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета (став 2). Сходно члану 26. став 1. тог закона, тужбом за заштиту у вези са узбуњивањем може се тражити утврђење да је према узбуњивачу предузета штетна радња, забрана вршења и понављања штетне радње, уклањање последица штетне радње, накнада материјалне и нематеријалне штете и објављивање пресуде у средствима јавног информисања о трошку туженог.

У конкретном случају, изведеним доказима и њиховом оценом је утврђено да су закључцима директора туженог, донетим након предузете радње спољашњег узбуњивања - тужиочевих пријава против директора туженог поднетих надлежним органима, покренута два дисциплинска поступка против тужиоца, оба због неоправданог напуштања радног места у одређеном временском трајању, предвиђених општим актом туженог као повреде радне дисциплине. Одлуке донете у дисциплинским поступцима биле су предмет посебних судских поступака - радних спорова за њихов поништај. Правноснажном пресудом одбијен је тужбени захтев за поништај решења о дисциплинској одговорности и изреченој дисциплинској мери, донетих у поступку вођеном пред органима туженог по закључку директора туженог од 29.03.2016. године, док су решење о дисциплинској одговорности и изрицању дисциплинске мере, донетих у поступку по закључку директора од 02.03.2016. године, поништена искључиво због застарелости вођења дисциплинског поступка.

Из изложеног, и по налажењу Врховног касационог суда, следи да донетим закључцима није вршена одмазда према тужиоцу као узбуњивачу, односно да између њиховог доношења и предузете радње узбуњивања не постоји узрочнопоследична веза. Тужилац је 29.03.2016. године учинио повреду радне дисциплине и зато му је изречена дисциплинска мера, а поништај решења о изрицању дисциплинске мере због повреде радне дисциплине од 02.03.2016. године није последица утврђене чињенице да повреда није учињена већ због наступања застарелости вођења дисциплинског поступка.

Нижестепени судови су, имајући у виду садржину пријаве поднете управном одбору туженог од 22.09.2016. године, коју је тужилац повукао из личних разлога, правилно утврдили да је његов премештај у другу радну просторију извршен пре подношења пријаве тако да та радња туженог није у вези са узбуњивањем.

Оценом изведених доказа, имајући у виду да послове ... код туженог, поред тужиоца обавља још једно лице, нижестепени судови су извели правилан закључак да ускраћивање тужиоцу да вози службено возило туженог не представља неповољну радњу у вези са узбуњивањем.

Из наведених разлога, нижестепени судови су водећи рачуна и о терету доказивања у овој врсти спорова, донели правилну одлуку о тужбеном захтеву коју тужилац неосновано оспорава и због погрешне примене материјалног права.

С`тога је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић